

Zabavni dogodki iz minulosti.

Po raznih virih nabral Gnjevoš.

3. Varčnost se ne obnese vedno.

Ruski car Aleksander I. je imel posebno rad kneza Petra Volkonskega. Ta si je v carjevi navzočnosti smel dovoliti marsikaj, za kar bi vsak drug dvorjanik izgubil carjevo naklonjenost.

Nekoč mu je dejal Aleksander:

»Peter! Nekemu dobremu prijatelju bi rad podaril prav dragoceno palico. Imam dragocen briljant, ki je izredno velik. Tega bi rad dal vdlati vrhu palice. Opravi ti to stvar pri zlatarju!«

Volkonski odvrne:

»Veličanstvo! Ali ni škoda take dragocenosti za tako darilo? Ali pojmite, koliko je vreden ta briljant?«

»Kaj ne bi vedel tega,« meni Aleksander. »Toda pomisli, Peter, da nameravam pokloniti ta dar svojemu najboljšemu in najzvestejšemu prijatelju, za takega ni nobena reč predragocena. Kar naroči zlatarju, naj vdela v kljuko palice vsepolno demantov, a na koncu v sredi ta briljant! Kajti jaz hočem, da dobi moj prijatelj res dragoceno darilo.«

Volkonski se je še vedno upiral carjevi želji. Kajti briljant se mu je zdel predragocen.

»No, pa ukaži zlatarju, da naredi palico brez tega briljanta,« se je končno vdal car.

Za to je bil Volkonski takoj pripravljen.

Naročil je pri zlatarju zlato kljuko in je ukazal, vdlati vanjo briljante, a manjše vrednosti. Palica je bila pa še kljub temu mnogo vredna. V primeri z ono, kakršno je želel Aleksander, pa seveda ni bila več dragocena.

Ko je slednjič Volkonski prinesel carju izgotovljeno palico, ga je ta nagovoril:

»Tako, ljubi Peter! To palico sem namenil zate in ti jo sedaj darujem.«

In mu je podal darilo.

Volkonski se je v zadregi zahvalil carju. Aleksander pa in vsi dvorjaniki so se smejali knezu, ki ga je varčnost spravila ob veliko dragocenost.

4. Kraljeva ponižnost.

Ko je postal Friderik Viljem III. pruski kralj, mu je hotel njegov služabnik odpreti obe polovici vrat, medtem ko mu je doslej odpiral vedno samo eno. Kralj se je nasmehnil:

»Kaj sem se res v tem kratkem času tako zelo zredil, da ne zadočuje več polovica vrat?«

In pri obedu so mu ob isti priliki prinesli vse bolj razkošno in v večjih posodah kot sicer. A kralj jih je zavrnil:

»Zdi se mi, da nimam od tistega časa, kar sem zasedel kraljevski prestol, prav nič boljšega teka in nič večjega želodca kot sicer.«

5. Dober nauk.

Konjar kitajskega cesarja je nekoč tako slabo ravnal s cesarjevim konjem, da je živinče poginilo.

Vsled tega se je cesar silno raztogotil in bi bil nemarnega konjarja zabodel, da ni tega preprečil neki mandarin (višji uradnik).

»Veličanstvo! Ta človek niti ne sluti, kako zelo se je pregrešil,« je dejal.

»Dobro. Pa mu vsaj ti razloži to,« se je potolažil cesar.

In mandarin je začel:

»Poslušaj, grdobaa, koliko prestopkov si zagrešil: Prvič si kriv, da je poginil cesarjev najljubši konj. Drugič bi bil kmalu zakrivil, da bi te bil vladar v svoji jezi zabodel, in končno si še vzrok, da bi se bil cesar ponižal pred vsem ljudstvom s tem, ker bi bil umoril človeka zavoljo konja.«

Cesar je razumel nauk.

»Reci mu, naj odide! To pot ga pomilostim,« je dejal cesar mandarinu in je osramočen odšel.

O Starem gradu.

Blizu Novega mesta stoji na višini Stari grad. Od obeh strani ga pozdravljajo vinske gorice, a on zre zamišljeno proti Krki nalik starčku, ki premišlja o davnih dneh. Pod njim žubori starograjski potok in drvi urno svoje valčke majki Krki v naročje. O Starem gradu vedo starejši ljudje mnogo povedati. Takole v jesenskih in zimskih večerih, ko so dnevi že kratki, sedejo domači h kupu koruze in ličkajo ali ružijo. Tudi sosedovi dojdejo pomagat, da je krajši čas. Oče starček zlezejo z zapečka, roke se jim tresejo, a pomagali bodo vendarle, nekaj že odležejo. Otroci so brž pri njih: »Oče, nocoj nam boste povedali kaj o Starem gradu.« — »Oj otročaji, ničesar ne zapomnite, saj sem že povedal, lani sem vam povedal, ko smo koruzo ličkali!« — »Ali, očka, to je že dolgo od takrat, povejte nam še enkrat!«

Ded vedo, da ne bodo imeli prej miru, da povedo spet in spet, kar so slišali sami praviti nekdanj, ko so bili še tako majhni, kakor so sedaj njih vnučki in vnučice.

V naše kraje je prišel v davnih časih velikan. Nihče ni vedel, kdo je in odkod. Ljudje sami so ga nazivali Samsona. To pa zato, ker je bil velik in močan kakor sam svetopisemski Samson. Prebivati ni mogel nikjer, ker je bilo zanj vse premajhno. Kadar je legel na posteljo, ga je polovico viselo z nje. Nekoč je prišel v kmetiško hišo. Ni se pa sklonil, pa je zadel z glavo v strop s tako silo, da bi bilo kmalu po njem.